

Notitie / Memo

HaskoningDHV Nederland B.V.
Water

Aan: [REDACTED]
Van: [REDACTED]
Datum: 9 oktober 2019
Kopie: [REDACTED]
Ons kenmerk: BF3268WATNT003F03
Classificatie: Projectgerelateerd

Onderwerp: Ecologische Quickscan voor potentiële locaties windturbines Holtum-Noord

Aanleiding

ENGIE is voornemens een windpark te realiseren langs het Julianakanaal op bedrijvenpark Holtum Noord. Om een goed beeld te krijgen van de haalbaarheid van windenergie in het plangebied is het van belang de locatie en directe omgeving te verkennen op het voorkomen van beschermde soorten en de potentiële effecten van een windpark op de mogelijk in het gebied aanwezige beschermde soorten inzichtelijk te maken. Ten behoeve van het realiseren van dit voornemen dient, de Wet natuurbescherming volgend, een Quickscan flora en fauna uitgevoerd te worden. Deze notitie voorziet hierin het onderdeel van de grondgebonden soorten.

Doel

Doel van deze notitie is inzicht geven in de aanwezigheid van beschermde natuurwaarden op de locatie waar de windturbines gerealiseerd worden en in de directe omgeving daarvan.

In de Haalbaarheidsstudie van Antea¹ wordt beargumenteerd dat er geen effecten zijn op Natura 2000-gebieden (onderdeel gebiedsbescherming). Hierin wordt wel beschreven dat er mogelijk effecten zijn op de vliegroutes van trekvogels en vleermuizen. Voor deze twee soortgroepen is aanvullend onderzoek uitgevoerd om de reikwijdte van deze mogelijke effecten te bepalen. Voorts worden in deze notitie enkel de effecten besproken op Flora en Fauna (afgezien van trekvogels en vleermuizen) ter plaatse van de potentiële locaties van de windturbines. Deze notitie kan daarom niet worden beschouwd als een volwaardige Quickscan, aangezien niet alle beschermde soortgroepen van de Wet natuurbescherming worden behandeld en voldoet daarom niet aan de eisen die gesteld worden aan een achtergronddocument voor een eventuele ontheffingsaanvraag.

Plangebied

De drie te realiseren windturbines bevinden zich op het bedrijvenpark Holtum-Noord langs het Julianakanaal (Figuur 1). Op deze locaties bevinden zich dan ook habitats kenmerkend voor bedrijventerreinen, braakliggende terreinen en wegbermen. Deze habitats herbergen doorgaans weinig beschermde soorten. De drie locaties zijn op 01-08-18 bezocht door een ter zake kundig ecoloog. Tijdens het veldbezoek zijn de aanwezige habitats geïnventariseerd. De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) is op 31-07-18 geraadpleegd op waarnemingen van aanwezige beschermde Flora en Fauna.

¹ Haalbaarheid en effecten windturbines op Bedrijventerrein Holtum Noord, 2015. Antea.

Figuur 1 Indicatieve locatie van de drie windturbines

Locatie 1

Kenschets

Deze locatie bevindt zich op een stuk braakliggend terrein in het zuiden van het plangebied (Figuur 2). Op dit terrein groeien diverse ruigtekruiden, er is veel opgaand struweel aanwezig (o.a. braam (*Rubus spp.*), brem (*Cytisus scoparius*) en meidoorn (*Crataegus monogyna*)) en er staan een paar bomen. Het perceel wordt omringd door een zandwal van circa één meter.

Figuur 2, Opgaand struweel en ruigtekruiden op het braakliggend terrein (links) en overzichtskaart (NDFP-waarnemingen ontbreken binnen dit beeld) van locatie 1 waarbij de ster de locatie van de windmolen globaal aanduidt (rechts).

Aanwezige soorten

Dit terrein is geschikt voor diverse soorten algemene broedvogels. In de aanwezige opgaande begroeiing en bomen zijn geen nesten waargenomen. Broedvogels waarvan het nest jaarrond beschermd is komen hier niet voor. Het gebied is geschikt voor algemeen voorkomende beschermde zoogdieren als muizen en konijnen, maar hier zijn geen sporen van aangetroffen. Deze soorten genieten daarnaast een algemene provinciale vrijstelling. Andere beschermde zoogdieren worden hier niet verwacht. Voor beschermde vaatplanten voorziet het gebied niet in de juiste specifieke abiotische omstandigheden en deze kunnen dan ook worden uitgesloten op deze locatie. Voor beschermde amfibieën, reptielen en geleedpotigen zijn in dit gebied niet de juiste habitats aanwezig en deze worden hier dus niet verwacht. Ook beschermde vissen kunnen, bij gebrek aan open water op het terrein, worden uitgesloten.

Conclusie

Wat betreft beschermde soorten op het terrein van locatie 1, zijn enkel de algemene broedvogels een aandachtspunt. Om hier een windturbine te kunnen realiseren zal een deel van de opgaande begroeiing moeten worden verwijderd en zal mogelijk een enkele boom moeten worden gekapt. Om het verstoren van broedvogels te voorkomen kunnen de volgende maatregelen worden genomen:

- Verwijderen van opgaande begroeiingen in het werkgebied voordat het broedseizoen begint. Daarna kan ook in het broedseizoen gewerkt worden. Dit is vooral geschikt voor locaties waar de vegetatie toch al verwijderd zal moeten worden;
- Werkzaamheden buiten het broedseizoen uitvoeren (globaal buiten de periode 15 maart tot en met 15 juli) of vóór aanvang van het broedseizoen beginnen en vervolgens doorwerken (zoals nu reeds het geval). Door de continue verstoring zullen zich geen verstoringgevoelige soorten vestigen.

Locatie 2

Kenschets

Deze locatie op het bedrijventerrein is grotendeels geasfalteerd of bedekt met betonplaten waar algemene ruigtekruiden doorheen groeien (Figuur 3). Op de rand met het water bevindt zich een strook opgaand struweel (voornamelijk bramen).

Figuur 3 Verharding en bramenstruweel op de achtergrond (links) en overzichtskaart met NDFP-waarnemingen bij locatie 2 waarbij de ster globaal de locatie van de windmolen aanduidt en de rode cirkel de betonnen bak aanduidt (rechts).

Aanwezige soorten

Dit terrein herbergt waarschijnlijk enkele algemeen voorkomende broedvogels in het bramenstruweel. Broedvogels met een jaarrond beschermd nest zijn niet aangetroffen en worden ook niet verwacht. Op de locatie zelf worden geen beschermde zoogdieren verwacht. Voor de bever (*Castor fiber*) die aan de overkant is waargenomen is op deze locatie geen geschikt leefgebied aanwezig. Voor beschermde vaatplanten voorziet het gebied niet in de juiste specifieke abiotische omstandigheden en deze kunnen dan ook worden uitgesloten op deze locatie. Voor beschermde amfibieën, reptielen, vissen en geleedpotigen zijn in dit gebied niet de juiste habitats aanwezig en deze worden hier dus niet verwacht. Een betonnen bak met water die vlak naast de potentiële locatie aanwezig is was gevuld met water van dusdanig slechte kwaliteit dat hier geen beschermde amfibieën en vissen worden verwacht.

Conclusie

Wat betreft beschermde soorten op locatie 2, zijn enkel de algemene broedvogels een aandachtspunt. Gezien de huidige plaatsbepaling van de te plaatsen turbine wordt aangenomen dat de opgaande begroeiing niet hoeft te worden verwijderd. Als de exacte locatie van de turbine nog verandert dan zal hier mogelijk wel rekening mee moeten worden gehouden. Om het verstoren van broedvogels te voorkomen kunnen de volgende maatregelen worden genomen:

- Verwijderen van opgaande begroeiingen in het werkgebied voordat het broedseizoen begint. Daarna kan ook in het broedseizoen gewerkt worden. Dit is vooral geschikt voor locaties waar de vegetatie toch al verwijderd zal moeten worden;
- Werkzaamheden buiten het broedseizoen uitvoeren (globaal buiten de periode 15 maart tot en met 15 juli) of vóór aanvang van het broedseizoen beginnen en vervolgens doorwerken (zoals nu reeds het geval). Door de continue verstoring zullen zich geen verstoringgevoelige soorten vestigen.

Locatie 3

Kenschets

Locatie 3 bevindt zich op een bedrijventerrein voor op- en overslag van zand en grind. Het terrein is volledig verhard met op verschillende locaties hopen zand, grind en puin (Figuur 4). Ook zijn er tijdelijke plassen aanwezig. De plassen worden gecreëerd door sproeiers die water sproeien tegen het opwaaien van stof. Aan de noord- en westrand van het terrein bevindt zich een rij bomen waar veel vraatsporen van bevers te zien zijn (Figuur 5).

Figuur 4 Hopen zand en grind met enkele tijdelijke waterplassen bij locatie 3.

Figuur 5 Overzichtskaart met NDFF-waarnemingen van bevers en beversporen waarbij de ster globaal de locatie van de windmolen aanduidt, de locatie van een oude burcht en de globale locatie van de huidige burcht (aangeduid door een werknemer van het bedrijventerrein). De rode cirkels geven een 100 meter verstoringcontour aan vanaf de burchten.

Aanwezige soorten

Zoals Figuur 5 laat zien is er een bever actief op deze locatie. Voorheen bewoonde de bever een burcht aan de noordzijde, maar sinds een tijdje is deze verhuisd naar de zuidooststrand. De exacte locatie van de huidige burcht is onbekend. De op figuur 5 aangeduide locatie is slechts een globale indicatie gebaseerd op een mededeling van een medewerker van het bedrijventerrein. Het terrein geldt zelf verder niet als foerageergebied voor de bever, waardoor het foerageergebied onaangetast blijft. Het feit dat de bever zich hier pal naast het (drukke) bedrijventerrein heeft gevestigd laat zien dat enige verstoring niet direct consequenties heeft. Verstoring kan wel optreden als er gewerkt wordt tijdens de gevoelige voortplantingsperiode.

De combinatie van hopen los zand en tijdelijke waterplassen maken dat dit terrein in potentie geschikt is voor de rugstreeppad (*Epidalea calamita*). Dit terrein is echter volledig verhard en wordt omringd door ongeschikte habitats (bedrijventerreinen, kanaal en akkers) waardoor rugstreeppad hier niet verwacht wordt. Deze soort is ook niet waargenomen tijdens het veldbezoek en komt ook niet naar voren uit de NDFF-gegevens.

In de bomenrij aan de noord- en westzijde broeden ongetwijfeld algemene broedvogels. Broedvogels met een jaarrond beschermd nest komen hier echter niet voor. In het gebied worden geen overige beschermde zoogdieren worden verwacht. Voor beschermde vaatplanten voorziet het gebied niet in de juiste specifieke abiotische omstandigheden (overwegend beton) en deze kunnen dan ook worden uitgesloten op deze locatie. Voor beschermde amfibieën, reptielen, vissen en geleedpotigen zijn in dit gebied niet de juiste habitats aanwezig en deze worden hier dus niet verwacht.

Conclusie

Ten aanzien van de bever dient tijdens de aanlegfase van de windturbine rekening te worden gehouden met de gevoelige periode van deze soort. Dit is de voorplantingsperiode, welke voor de bever van mei tot augustus duurt. Gedurende deze periode mogen er geen werkzaamheden op het land plaatsvinden binnen 100 meter van een beverburcht². Geadviseerd wordt om bij voorbaat de werkzaamheden buiten deze periode uit te voeren. Dan is verstoring van de bever(burcht) niet aan de orde. Indien toch binnen deze periode gewerkt moet worden, dan zal een aanvullend onderzoek uit moeten wijzen welke burchten precies in gebruik zijn en wat de exacte locatie daarvan is. Ook dient binnen een straal van 30 meter tot de burchten alle begroeiing ongemoeid te blijven. Dit geldt ook voor de oude burcht, tenzij aanvullend onderzoek uitwijst dat deze definitief niet meer in gebruik is. Daarnaast mogen er geen werkzaamheden plaatsvinden als het water grenzend aan de burcht bevroren is.

Gezien de huidige plaatsbepaling van de te plaatsen turbine zullen er geen bomen hoeven te worden verwijderd. Als dit toch nodig blijkt kunnen de volgende maatregelen worden genomen om effecten op broedvogels te beperken:

- Verwijderen van opgaande begroeiingen in het werkgebied voordat het broedseizoen begint. Daarna kan ook in het broedseizoen gewerkt worden. Dit is vooral geschikt voor locaties waar de vegetatie toch al verwijderd zal moeten worden;
- Werkzaamheden buiten het broedseizoen uitvoeren (globaal buiten de periode 15 maart tot en met 15 juli) of vóór aanvang van het broedseizoen beginnen en vervolgens doorwerken (zoals nu reeds het geval). Door de continue verstoring zullen zich geen verstoringsgevoelige soorten vestigen.

² Kennisdocument bever (*Castor fiber*), versie 1.0 juli 2017, BIJ12

Omgeving (stikstof)

Uitsluitend tijdens de aanlegfase van de windturbines komt stikstofdepositie vrij als gevolg van de inzet van het materieel en de benodigde verkeersbewegingen. Dit is tijdelijk, lokaal en zeer beperkt omdat het maar om drie turbines gaat. Daarnaast wordt er al veel met vrachtwagens en materieel gereden op het bedrijventerrein, waardoor deze extra verkeersbewegingen nauwelijks relevant zijn. Uit eerdere berekeningen voor een vergelijkbare situatie (ook aanleg van drie windturbines op een bedrijventerrein, RHDHV, 2018) is gebleken dat er binnen het Natura 2000-gebied dat gelegen is op 250 m afstand geen sprake is van een toename van stikstofdepositie. Desondanks is een Aerius berekening uitgevoerd en als bijlage bijgevoegd.

Hierbij is rekening gehouden met:

- Grondwerkzaamheden (graafmachine)
- Heiwerkzaamheden (boorkraan)
- Aanleg fundering (rupskraan en betonpompwagen)
- Installatie turbine (telescopische torenkraan en mobiele hijskraan)
- Verkeersbewegingen voor de aanvoer van materiaal (betonwagens, vrachtwagens, convoi exceptioneel en personenwagens)

Bij Windpark Holtum-Noord ligt het dichtstbijzijnde stikstofgevoelige Natura 2000-gebied (Grensmaas) op een afstand van ruim 1 kilometer, waardoor een toename van stikstofdepositie als gevolg van de aanleg van de drie windturbines hier is uitgesloten. Stikstofdepositie is daarom verder niet relevant voor de voorgenomen activiteit.

Samenvatting

Op alle drie de locaties komen algemeen voorkomende broedvogels voor in de directe omgeving. Als er voor de realisatie van de windturbines op deze locaties opgaande begroeiing of bomen moeten worden verwijderd dan dient hier rekening mee te worden gehouden. Als dit nodig blijkt kunnen de volgende maatregelen worden genomen om effecten op broedvogels te beperken:

- Verwijderen van opgaande begroeiingen in het werkgebied voordat het broedseizoen begint. Daarna kan ook in het broedseizoen gewerkt worden. Dit is vooral geschikt voor locaties waar de vegetatie toch al verwijderd zal moeten worden;
- Werkzaamheden buiten het broedseizoen uitvoeren (globaal buiten de periode 15 maart tot en met 15 juli) of vóór aanvang van het broedseizoen beginnen en vervolgens doorwerken (zoals nu reeds het geval). Door de continue verstoring zullen zich geen verstoringsgevoelige soorten vestigen.

Ten aanzien van de bever dient tijdens de aanlegfase van de windturbine op locatie 3 rekening te worden gehouden met de gevoelige periode van deze soort. Dit is de voorplantingsperiode, welke voor de bever van mei tot augustus duurt. Gedurende deze periode mogen er geen werkzaamheden op het land plaatsvinden binnen 100 meter van een beverburcht. Geadviseerd wordt om bij voorbaat de werkzaamheden buiten deze periode uit te voeren. Dan is verstoring van de bever(burcht) niet aan de orde. Indien toch binnen deze periode gewerkt moet worden, dan zal een aanvullend onderzoek uit moeten wijzen welke burchten precies in gebruik zijn en wat de exacte locatie daarvan is. Ook dient binnen een straal van 30 meter tot de burchten alle begroeiing ongemoeid te blijven. Dit ook voor de oude burcht, tenzij aanvullend onderzoek uitwijst dat deze niet meer in gebruik is. Daarnaast mogen er geen werkzaamheden plaatsvinden als het water grenzend aan de burcht bevroren is.

Indien bovenstaande maatregelen worden uitgevoerd dan is het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming niet nodig.